

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Посл.бр. К-По₂ 17/2011**

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

Са главног претреса од 13.03.2012. године

КОНСТАТУЈЕ СЕ да су приступили:

- Заменик тужиоца за ратне злочине Душан Кнежевић,
- Присутни су и оптужени: Будисављевић Чедо, Малиновић Мирко, Богуновић Милан и Грујичић Богдан,
- Браниоци оптужених адвокат Лукић Милан, адвокат Дозет Ђорђе, Ђорђевић Горан и Елек Милан.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се главни претрес ОДРЖИ.

НАСТАВАК ЗАВРШНИХ РЕЧИ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пре него што кренемо у завршне речи, хоћете само рећи отприлике колико вам времена треба? Вама 5 минута? Добро. Изволите.

Бранилац оптуженог Будисављевић Чеде адвокат Лукић Милан:

АДВ. МИЛАН ЛУКИЋ: Поштовани суде, одбрана оптуженог Чеде Будисављевића остаје код дате завршне речи у претходном првостепеном поступку. Оптужени је признао извршење кривичног дела и у поновљеном првостепеном поступку, односно у поновљеном првостепеном доказном поступку није се ништа посебно десило што би довело до утврђења другачијег чињеничног стања, односно сматрамо да је потврђена одбрана, односно искази и признање окривљеног Чеде Будисављевића.

Значи, што се тиче само елемената, односно обележја кривичног дела, имамо само две нове чињенице које ће само олакшати ствар суду у погледу чињеничних навода, а то је странке у овом поступку на припремном рочишту су учиниле неспорним постојање наредбе Душана Орловића да се породица [REDACTED] лиши живота, а видели смо да је та чињеница у добром делу била проблематична у првостепеном поступку.

И друга ствар, што се тиче значи обележја кривичног дела видели смо да је један од саслушаних окривљених практично потврдио неке елементе исказа окривљеног, односно оптуженог Чеде Будисављевића.

Сви остали докази изведени на овом поновљеном поступку практично су исти или врло идентични с оним што је било у првом првостепеном поступку. Значи, то је оно што смо желели у погледу обележја кривичног дела, а све то у контексту да ни тужилац, значи није мењао своју оптужницу како у погледу правне квалификације дела, тако и у погледу чињеничног дела оптужнице.

Још само неколико реченица у погледу, значи кривичне санкције, односно када суд буде одмеравао кривичну санкцију оптуженом Будисављевић Чеди, предлажемо значи да као олакшавајуће околности узме све оне околности које је већ узео у првој првостепеној пресуди, а то су значи признање кривичног дела, са тим да је то, како је суд рекао, у првој првостепеној пресуди допринело, значајно допринело расветљењу чињеничног стања, затим да узме као олакшавајућу околност да Будисављевић Чедо раније није осуђиван, да је незапослен и да је отац једног детета. То су оне олакшавајуће околности које је суд већ имао у виду приликом одмеравања први пут кривичне санкције. Ми сада сматрамо да на све те олакшавајуће околности суд треба обавезно да узме као олакшавајућу околност и неспорно учињену, а самим тим и у утврђеном чињеничном стању постојање наредбе Душана Орловића да се породица [REDACTED] лиши живота. Без обзира што не постоје услови за искључење одговорности сматрамо да она мора да буде узета у обзир приликом одмеравања казне јер свест и воља учинилаца приликом извршења овог кривичног дела сигурно да нису били, односно да не би били исти да такве наредбе није било.

На још једну ствар желимо да укажемо, а то је да је у првој првостепеној пресуди као отежавајућа околност узета и чињеница да су чланови породице Ракић били цивили, па је указано на то да то својство, значи оштећених, односно у овом случају породице [REDACTED] који су лишени живота, а елеменат обележја кривичног дела и не може бити узето и као отежавајућа околност приликом одмеравања казне.

Из свега овога, а посебно имајући у виду да се у поновљеном првостепеном поступку није ништа значајније променило у односу на први првостепени поступак како у погледу обележја кривичног дела тако и код услова, односно околности за одмеравање кривичне санкције, очекујемо и сматрамо да ће суд остати, односно истрајати на свом ставу у погледу висине изречене казне, с тим што ми предлажемо значи да се иста коригује како у односу на оптуженог Чеду Будисављевића тако и у односу на остале са ове две ствари, али да се коригује на нижем, значи чињеницом да је постојала наредба и са чињеницом да се не може као отежавајућа околност узети да су чланови породице [REDACTED] били цивили. Ово

истовремено сматрамо и одговором, односно изјашњењем на предлог тужиоца о мери кривичне санкције коју је он јуче изнео. Хвала.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Бранилац оптуженог Чеде Будисављевића, адвокат Милан Лукић у свему остаје код завршне речи у претходном поступку, истиче да се у поновљеном поступку ништа значајније није променило, да суд треба имати у виду, а како је то неспорно и утврђено да је ово кривично дело извршено по наредби Орловић Душана. Нарочито да суд има у виду приликом одмеравања казне олакшавајуће околности и то признање кривичног дела које је значајно допринело расветљавању чињеничног стања, неосуђиваност оптуженог Чеде Будисављевића, незапосленост, као и да је отац једног детета. У даљем току завршне речи све како је евидентирано аудио-техником овога суда.

Бранилац оптуженог Малиновић Мирка адв. Ђорђе Дозет:

АДВ. ЂОРЂЕ ДОЗЕТ: Господо судије, ја покушавам да сам себе уверим кој је разлог да се све чешће у овим судницама у неким стварима, чак и у врло битним стварима слажем са тужиоцем. Да ли је то чињеница што је нови Законик о кривичном поступку учинио могућим да пре него што суд одлучи о нечему ми изнесемо свој став о битним чињеницама, па ако су нам ти ставови сагласни да то треба свакако имати утицаја на то шта ће се на крају пресудити или је једноставно у питању ситуација да се са неким људима са стране тужилаштва врло често срећемо у овим судницама, па кроз рад једног и другог отприлике схватамо на сваку гесту, на свако питање, на сваки предлог у ком смеру иде. Елем, мени је задовољство у судници бити са колегом Кнежевићем, јер је он пример управо који доказује да се посао тужилаштва, тужиоца што би Хрвати рекли обнаша на законит и примерен и врло један коректан начин у судници.

Стога ћу ја ову своју завршну реч почети са речима ја се слажем са колегом тужиоцем кад каже тумачећи „Кж“ одлуку Апелационог суда због чега је претходну пресуду већ наравно ваљало укинути као што је укинута, а шта би се у следећој пресуди, односно што се не би требало поновити у следећој пресуди ако ово веће има претензије да та нова пресуда опстане. Ми смо већ на припремном рочишту сагласили се да је међу странкама неспорно да је кривично дело које је предмет овог поступка, дакле, злочин, односно ликвидација породице Ракић учињено по наређењу Државне безбедности Крајине, односно све то у лику „Сове“, односно Душана Орловића, који је био претпостављени старешина првоокривљеном у овом предмету Будисављевић Чеди. Ове чињенице које ми сматрамо неспорном

ни тужилаштво, нити одбрана није предлагала извођење било каквих доказа, али ја сам нашао за сходно да уопште помињем ову чињеницу у завршној речи понукан, не могу рећи одговором, јер ја немам право да питам, али коментаром председнице већа на припремном рочишту када сам ја рекао да ли то сад значи да је ова чињеница ако је неспорна међу странкама, односно између окривљеног, одбране и тужиоца, да ли се то сматра доказаном, односно неспорном и за суд, па ми је речено да ћемо одговор на то питање добити у пресуди. Дакле, да ли смо и ми и тужилаштво ризиковали овом приликом кад нисмо предлагали извођење било каквих доказа на ту чињеницу, али убрзо ће нам бити јасно да ли се тај ризик исплатио или не.

Наиме, „Кж“ одлука Апелационог суда управо се заснива на чињеници да је првостепени суд, дакле, ово исто веће у првој пресуди нашло да је злочин, односно кривично дело које је предмет овог поступка почињено на основу договора овде присутних окривљених, при чему да није доказано да је наредба оно што је понукало извршење овог кривичног дела.

Ако је могуће да веће у овој ситуацији нађе да то што смо се ми сагласили да је ова чињеница неспорна, онда је потпуно апсурд постојање припремног рочишта, односно потпуни апсурд да ми на припремном рочишту или на оном првом главном претресу расправљамо о томе шта је доказано, шта није доказано, шта сматрамо доказаним, шта сматрамо недоказаним, односно тад се враћамо у принципима старог ЗКП и постаје оправдан онај графит који по Београду кружи „цабе смо кречили“. Дакле, цабе је онда нови закон ако је то тако.

Оно што свакако даље не спорим тужиоцу је оно што је јуче у завршној речи рекао и са чим се слажем, а ови окривљени на начин како је описано у оптужници не могу бити једнако криви и да се то мора резултовати, односно одразити на казну под условом да ово веће нађе да су сви окривљени или неко од окривљених криви за кривично дело које му тужилац ставља на терет.

Уосталом овако нешто, ако ја добро читам одлуку Апелационог суда пише у тој одлуци. Шта смо ми то дакле у ова два дана покушали утврдити након што смо се сагласили у постојању ове наредбе због које је кривично дело учињено, односно наредбе за ликвидацију породице [REDACTED]. Ми смо свакој својој позицији покушали утврдити следеће:

1. на који начин је наредба за ликвидацију породице [REDACTED] спуштена на непосредне извршиоце и

2. ко је руководио реализацијом наредбе и то у смислу подељено на четири тачке одређивања личности непосредних извршилаца наредбе, планирања самог чина ликвидације, времена, места и начин ликвидације,

ко је у непосредном извршењу учествовао активно, ко пасивно, односно ко од окривљених у непосредном извршењу наредбе јесте, односно није учествовао.

Ово веће ће у укинутој пресуди на експлицитан начин, односно веће се у укинутој пресуди на експлицитан начин изјаснило да је признање окривљеног Будисављевића нешто што је круцијално утицало на утврђења чињеничног стања по оној првостепеној пресуди осим дакле што му није веровало да је он наредбу за овај чин добио од свог претпостављеног „Сове“, односно Душана Орловића. У образложењу те пресуде стајало је да Чедо Будисављевић ни са чим није, ни са једним доказом није овај потврдио, односно доказао да је та наредба постојала. Мени овде пада на памет она једна сцена из филма „Мртав ладан“, када Никола Ђуричко који се полицајцу у лику Бода Нинковића представља лажно и као припадником ДБ, када га зауставља на цести и када га пита куда ће, он му показује наводно неку легитимацију и каже, ја сам припадник ДБ, у току је једна тајна акција, па Бода Нинковћ зове централу и пита, да ли смо обавештени да је у току нека тајна акција, па када добија негативан одговор, овај каже, па да, откуд тајна акција за коју свако зна. Дакле, идентична је ситуација и овде, да ли неко озбиљан може да сматра да је Душан Орловић наредбом за ликвидацију породице [REDACTED] написао и протоколисао или евентуално усмено наређење које је издао Чеди Будисављевићу пренео у некакву службену белешку и њу архивирао. Дакле, само неозбиљан човек може очекивати да се тако нешто деси. Али, стицајем околности, ево тренутно нас је троје у судници који смо учествовали сваки из своје позиције, у доношењу једне правноснажне пресуде где је у питању ликвидација, односно стрељање двеста заробљеника, где је првоокривљени оглашен кривим правноснажно, да је организовао, односно наредио ликвидацију, а да за то није било ниједног материјалног доказа, дакле, никаквог писменог доказа, нити једног сведока који експлицитно тврди да је тај злочин наредио начелник, односно командант ТО, па ипак је правноснажно осуђен. Осуђен је због некаквих других околности а те друге околности смо покушавали и овде да утврђујемо и у оном првостепеном поступку, у крајњој линији на све те околности указује Чедо Будисављевић и посредно су то потврдили сведоци, а у крајњој линији смо то учинили сада неспорним.

Надаље, према ставу мене као браниоца, дакле мене и мог властодавца, односно окривљеног Малиновића, за нас је неспорно да је наредбу за ликвидацију породице [REDACTED] према бази, односно непосредним извршиоцима пренео Чедо Будисављевић. На који начин је то учињено, ми смо чули три верзије овде – у првој верзији Чедо Будисављевић, не мислим да је једно лице износило три верзије, него три различита лица су на

различит начин то описала, Чедо Будисављевић каже да је са садржином наредбе упознао, каже, све релевантне факторе власти, војне власти у личком Осијеку, односно Теслинграду, као и своје пријатеље овде окривљене. Богуновић нам је рекао да је са садржином наредбе упознат од стране Чедо Будисављевића заједно са „икс“, „ипсилон“ присутних људи у ходнику или холу Дома културе или тамо где су држали [REDACTED] затворене, непосредно пред извођење [REDACTED] из притвора, док Грујичић каже да је са садржином наредбе, да је садржину наредбе схватио, али никада са њом није упознат и то схватио неспоредно пред ликвидацију [REDACTED] када су дошли на Љубово, односно испред јаме „Голубњача“. Ко ме год да верујемо, првом, другом или трећем, одговор на прво питање, ко је ту наредбу спустио у бази је исти, то је Чедо Будисављевић.

Следеће питање је свакако реализација те наредбе, јасно је да реализацију наредбе ни животно, ни логично, ни војнички, полицијски, како год хоћемо, не спроводи никада група људи, него увек о њој одлучује један човек, онај ко је по природи ствари или по функцији за то надлежан. Ја морам признати да сам очекивао да ћу у овом поновљеном поступку чути од окривљеног Будисављевића када буде прочитао Кж одлуку Апелационог суда, а нарочито у светлу своје изјаве коју је написао у Сомбору, још док је био у притвору у Сомбору, и наравно, када смо сви видели садржину налаза и мишљења вештака психолога и неуропсихијатра, који су рекли да се ради о личности која је тренирана да у рату одузме туђи живот али и да да свој. Очекивао сам да ће он рећи овај пут у судници, ја сам тај једини који је одговоран за реализацију наредбе Душана Орловића, ја сам тај који је ликвидирао породицу [REDACTED] због издаје. Међутим, у овом последњем рату такве вође или такви јунаци који су спремни жртвовати себе ради осталих, својих потчињених, некуд су нестале, а и даље се кунемо у Милоша Обилића, Стевана Синђелића и остале. Дакле, уместо тог мог очекивања, ми опет и за ту ствар имамо три верзије, једна је Чедо Будисављевића који каже да је наредбу реализовао, да је наредба реализована договорно, што год то значило, тако што су сви знали за наредбу из Книна, знали су за разлоге те наредбе и сви заједно одлучили како, када и где ће иста бити реализована. Богуновић каже, ја нисам ни у каквом одлучивању учествовао, али каже, нисам смео да се супротставим договору и наредби, шта год то значило, а Грујичић каже нико ме ништа није ни питао, ја сам само извршавао наређења свог командира који о свему одлучује. Тај Грујичић је управо пример односа у тој јединици, односно међу људима из Личком Осијеку, те 1991. године. Тај Грујичић и данас када говори о Чеди Будисављевићу, њега назива „командиром“, дакле двадесет година након рата. Ко ме ће суд овде поверовати, да ли аргументима Чедо Будисављевића да за тај задатак није

хтео ангажовати своје како каже елитне јединице, односно елитне припаднике, који су били заузети неким важнијим задацима, па је зато реализацију наредбе договорио са људима са којима је одрастао и са којима је био пријатељ, или свим другим посредним и непосредним доказима, из којих произлази јасан закључак - са Чедом Будисављевићем није било разговора и договора, Чедо Будисављевић је био особа коју је требало слушати, који је доносио. Чедо Будисављевић није лице које се крило иза других, него је том извршењу задатака, па и овог задатка, па и многих других, сам учествовао.

Будисављевић ће свакако морати сам себи одговорити на питање, где су, када и колико пре рата, где се то дружио са овим осталим окривљенима, који су знатно старији од њега и који су у то време, за разлику од њега, сви породични људи, те колико се то његово објашњење коси са закључком његове писане изјаве из Сомбора која је свакако много животнија него ово што смо чули у овој судници. Одговор је, дакле, наредба Орловића за ликвидацију породице [REDACTED] реализована је тако што је окривљени Будисављевић реализацију испланирао, одредио људе за њену реализацију и задатке сваког појединачно, одредио време, место и начин реализације, те у реализацији лично учествовао, тако што је барем по један пројектил испалио у главу сваког од чланова породице [REDACTED], што га свакако чини најодговорнијим за кривично дело које се овим лицима ставља на терет и ту се такође слажем са колегом тужиоцем.

Следеће питање - ко је и у ком обиму учествовао у извршењу кривичног дела које је предмет ове оптужнице. Будисављевић каже да је у вези ликвидације [REDACTED] са наредбом упознао Малиновића и Богуновића, позвао их да пођу са њим, да је у викендицу ушао сам, пуцао у [REDACTED], а онда заједно са Малиновићем и Богуновићем запалио леш и викендицу. То је учешће по причи Будисављевића у првом делу овог кривичног дела, дакле Малиновића и Богуновића. За остале [REDACTED] говорим само о оном делу приликом саме ликвидације, каже да је једног од [REDACTED] оног последњег ликвидираног пуцало пет људи, у предзадњег четири, у трећег односно другог по реду који је ликвидиран три, у првог два, што само по себи значи да је у тело које је од првог ликвидираног [REDACTED] испаљено два метка, у другог три, у трећег четири, у четвртог пет. Дакле, да су у ликвидацији учествовали сви окривљени заједно са Новаковићем који је овде, који не седи овде међу нама.

Богуновић каже да је [REDACTED] убио Будисављевић, а да је он, дакле јуче нам рече, само на већ запаљену ватру у викендици бацио крпе, да није био присутан непосредној ликвидацији на Љубову, односно код јаме „Голубњача“, односно да није видео, ко је пуцао на јами „Голубњача“, али да је чуо пуцњаву из различитих врста оружја, али да он није пуцао у било

кога. Грујичић опет тврди да је у време када је чуо пет или шест пуцњева, био удаљен од јаме неких педесетак метара, ако сам добро забележио, па када је он дошао до јаме, да су већ [REDACTED] били побијени и једино његово учешће у целој овој причи јесте да је по наредби Чедо Будисављевића заједно са Богуновићем, два леша гурнуо у јаму. Надам се да нисам побркао шта је рекао Богуновић и шта је рекао Грујичић, а ако јесам, ја се извињавам, није било намерно. Дакле ко је ту, за одговор на ово питање, је одговоран, односно ко је сигуран извор информација? Што би рекла Милка Бабовић, Чедо Будисављевић, уметнички дојам 6,0. Свакако, његова прича има и главу и реп, почетак и крај, заокружена је, има своју логику. И ако бисмо пратили, заиста ово само што је Милка називала „уметнички дојам“, онда је његова прича најчвршћа и требало би јој поверовати. Међутим, да ли због уметничког дојма може неког од ових осталих окривљених послати на десетогодишњу рецимо робију? Нисам сигуран да је то нешто што се може учинити. А зашто? Зато што су материјални докази које имамо у овом предмету потпуно супротни од овог што нам је Чедо Будисављевић испричао.

У овом поступку ничим није оспорено, нити је било која страна у поступку оспаравала да су у јами „Голубњача“ пронађени и идентификовани посмртни остаци четири члана породице [REDACTED]. Такође ничим није оспорен ни оспараван налаз вештака за судску медицину, да на посмртним остацима четири члана породице, осим по једне повреде лобање, која по механизму повређивања одговара повреди која настаје од једног пројектила, нема других повреда. Ничим није оспорен налаз да су те повреде настале од пројектила испаленог, па имамо код различитих чланова породице [REDACTED] различито, равно одозго, затиљно равно или са десне стране. Што значи да лице које је пројектил или пројектиле испаливало, се морало налазити или с леђа жртви или са десне стране. Дакле, једини материјални доказ који имамо, везан за овај злочин за ово кривично дело, јесте посмртни остатак једног односно свих четворо чланова породице [REDACTED]. Али нити један тај материјални доказ не потврђује причу Чедо Будисављевића, да је у сваког од чланова породице Ракић испалено чак и под претпоставком да се радило о јединачној палби, најмање два па до пет пројектила. Колика је вероватноћа да ће два испалена пројектила са удаљености од два, три метра, из различитих положаја погодити исто место, дакле, направити једну јединствену повреду? Теоретски, вероватно је и то могуће, али та вероватноћа у кривично-правном смислу не сме да буде оптерећујућа за окривљене, већ привилегујућа. У првостепеном поступку а не сумњам да ће то бити и у овом поступку, велику доказну снагу имала је скица коју је Чедо Будисављевић по сећању нацртао о ситуацији на рупи, где је нацртао и

распоред сваког од овде присутних окривљених уз наравно бележење ко је где, кад и у кога пуцао. Ако видимо шта се налази на тој скици, односно где се Мирко Малиновић налазио на тој скици видећемо да је он крајње леви. Дакле крајње лево леворуки војник оружје држи у левој руци и пуца а нити једне повреде нема нанете са леве стране. Дакле или се ради о лицу које је промашило свесно или несвесно или се ради о лицу које није пуцало. У сваком случају доказа о томе нема и ту се крије и одговор на питање ко је пуцао и лишио живота породицу [REDACTED], јер Будисављевић каже да је он пуцао у све чланове а сви остали они који се сећају тога то негирају. Будисављевић тврди да је заједно са њим пуцао Малиновић, док Богуновић и Грујичић чињеницу да је Малиновић нити неоспоревају нити потврђују. А где је Мирко Малиновић у целој тој причи. Мирко Малиновић је пре рата био са породицом у Немачкој и по његовој изјави никад се није дружио ни са Чедом Будисављевићем, нити са Богуновићем, нити са Грујичићем. Тачно је да су се познавали а такође је тачно да ни са ким од њих ни је био у завади и то је околност на коју смо планирали испитати и сведоке које смо предложили а чије сте испитивање одбили као сувишно односно непотребно. Мирко Малиновић је у том рату преживео једну тешку физичку трауму. Физичка је видљива, психичка је свакако невидљива али та траума је из његове свести избрисала ~~цео~~ један део живота. На ту околност смо такође предложили испитивање сведока, ово троје сведока с обзиром да је одбијено испитивање тих сведока ја могу једино да закључим да суд верује, односно да је за суд неспорно да је избрисана та слика, односно тај део његовог живота односно да је то нешто што је објективно. Стога и за Мирка Малиновића остаје вечна тајна откуд он који се на Личком Осику појављује крајем септембра '91. године, дакле долази из Немачке и укључује у ТО након чега не остаје на Личком Осику него у минобацачкој јединици на Љубову, то је како смо чули јуче неких 12 километара од Личког Осика, и да у Лички Осик га враћају на дужност возача санитета тек неколико дана пре датумски сад времена кад је [REDACTED] ликвидирао. Он није био учесник догађаја који су претходили разбуктавању те ситуације доле, односно рату, он није учествовао ни на који начин у разграничавању тог истог несретног Личког Осика који је увек био подељен на стари и нови, али сад више није био подељен на стари и нови него на српски и хрватски део, он у догађаје на Личком Осику не улази са неким предубеђењем и не доживљава непријатељем некога кога тамо затиче из просте чињенице што припада другом народу односно другој вери. Његова породица и породица [REDACTED] су у пријатељским односима годинама, дакле нису непознате, не постоји никакав ни најмањи сукоб међу њима, чак шта више постоје пријатељске везе, он нема било какав лични разлог да учествује у овом кривичном делу, односно било

какав разлог ни субјективне ни објективне природе да се с њима на било који начин разрачунава, зато је његово изјашњење по захтеву за спровођење истраге пред Окружним судом у Сомбору било негирање, јер себе не доживљава као особу која је способна да учини дело које му оптужница, односно тад захтев за спровођење истраге ставља на терет, а објективно не види разлог да у томе учествује. Са друге стране Мирко Малиновић ни данас након ето две године и кусур како је лишен слободе не може да пронађе било какав сувисли разлог да би га Будисављевић, Богуновић и Грујичић лажно стављали у контекст времена, места и начина извршења кривичног дела које им се свима заједно ставља на терет, ако то наравно није истина. Зато је рекао на првом изјашњењу о оптужници „ако сам то учинио нисам заслужио да живим“. То није изјава патетике ради, то је његово тадашње и садашње размишљање. Дакле, он не тражи за себе милост, он напосто себе не види у тој причи јер он је потекао из једне да се не вратимо у оне седамдесете године, кад кажем поштене радничке породице, али факат је тако, Лички Осик је насеље, Нови Лички Осик је насеље које је сачињено од нових социјалистичких пролетера и из такве породице је и он изишао. Неко ко потиче из такве породице не може да буде злочинац осим ако је рођен као злочинац. Не верујем ни у тезу да генетски неко постаје злочинац. Он је брижан отац и супруг а рат је од њега учинио ово што видимо данас. Нама остаје након свега овога да чекамо да га ово веће смести на једну од степеница о којима је јуче причао колега тужилац и о којима у крајњој линији говори и Апелациони суд. Али на коју год да га стави степеницу остаће проблем доказивања његовог учешћа у непосредне реализације наредбе коју дакле доноси Душан Орловић а реализује опет својим поднаредбама Чедо Будисављевић, јер нити један доказ не потврђује његово учешће у ликвидацији на начин да испалује пројектиле у тела породице [REDACTED] а сматрам да присуство на месту где је злочин и учињен није злочин.

Стога ћу поновити предлог да се уз примену начела у случају сумње у корист окривљеног окривљени Мирко Малиновић ослободи од оптужбе, тај предлог у себи подразумева и укидање притвора. Хвала.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Бранилац оптуженог Малиновић Мирка адвокат Ђорђе Дозет у завршној речи изјави да изражава задовољство што је у судници са поступајућим замеником Тужиоца за ратне злочине, са којим се у многоме слаже у многим питањима. Детаљно анализира одбране оптужених и истиче да материјални докази који се налазе у списима су у супротности ономе о чему је Чедо Будисављевић говорио. Наводи сцене из филма „Мртав ладан“ и истиче да су идентични овој

ситуацији. Истиче да се оптужени Малиновић Мирко никада није дружио са овде оптуженима Будисављевић Чедом, Грујичићем и Богуновићем, тачно је да их је познавао али никада се нису дружили. У рату је преживео велику физичку и психичку трауму, због психичке трауме избрисане су му слике, избрисани су му поједини делови живота. За оптуженог Малиновића остаје тајна откуд се он септембра месеца '91.године нашао у Личком Осику. Породица оптуженог Малиновића и [REDACTED] су у пријатељским везама, нема никакав лични разлог да учествује у овом делу нити да се са било киме разрачунава. Малиновић ни данас не може да пронађе разлог да би га оптужени лажно стављали у контекст извршења кривичног дела ако је то истина. Не тражи за себе милост, себе не види у тој причи. Предлаже да се применом начела „in dubio pro reo“ оптужени Малиновић ослободи кривичне одговорности.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Бранилац оптуженог Богуновић Милана адвокат Ђорђевић Горан:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико ћете Ви, нисам питала претходног браниоца?

АДВ.ГОРАН ЂОРЂЕВИЋ: Двадесетак минута.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Двадесетак, добро.

АДВ.ГОРАН ЂОРЂЕВИЋ: Отприлике.

Поштовано веће, уважени председнице већа ја ћу завршну реч конципирати везано за три основне поставке а то је саизвршилаштво као начин извршења дела који се окривљеном, оптуженом Богуновићу ставља на терет, једна чињеница која захтева адекватну примену материјалног права то је да ли су [REDACTED] били цивили у смислу одредбе Женевске конвенције и Допунских протокола и треће постојање наређења, односно договора за извршење дела. У том смислу кренуо бих управо од члана 33 Кривичног закона који јасно и децидирано каже да саизвршилаштво постоји када више лица заједнички учествује у извршењу кривичног дела. У том смислу саизвршилаштво представља свесно и вољно заједничко учествовање у предузимању радње односно делатности којима се врши кривично дело. Имајући у виду наведене одредбе Кривичног закона овде се може поставити питање какав је објективни односно каузалан допринос оптуженог Богуновића извршењу дела и насталој последици. Сматрам да је неспорно утврђено да је оптужени Богуновић само физички био присутан приликом лишења живота [REDACTED] и породице [REDACTED]. На наведено

указује и сам Будисављевић који у исказу од 01.03.2010. године изричито наводи „када сам је лишио живота у викендицу су ушли Малиновић и Богуновић“. Сам Будисављевић значи указује да је Богуновић и тренутку ликвидације [REDACTED] био испред куће. Имајући у виду све чињенице, исказе и околности које су биле присутне како у викендици на Широком Брегу тако и код крашке јаме Голубњача, сматрам да је утврђено да окривљени, односно оптужени Милан Богуновић као саизвршилац није предузео ни једну радњу извршења дела нити је предузео било коју другу радњу која је објективно омогућила извршење дела у смислу стварања услова за извршење дела или отклањања неких препрека које су стајале на путу извршењу дела. Уколико се томе дода и чињеница за коју мислим да је потпуно неспорно утврђена да је Милан Богуновић и тим данима имао руку у гипсу што су потврдили како сведок Милан Мирић али и Чеда Будисављевић на извештај начин, те да у тренутку од доласка до викендице пушку не износи из возила, већ оставља пушку у возилу, сматрам да у таквим околностима не може се говорити о предузимању радњи кривичног дела у смислу саизвршилаштва. С друге стране радња која је предузета од стране Богуновића према његовом сопственом признању у виду стављања ствари на ватру која је већ захватила кућу, сматрам да нема везе са радњама кривичног дела које му се стављају на терет па се на њима даље не бих ни задржавао. Имајући у виду околности приликом лишавања живота породице [REDACTED] сматрам да није доказано да је окривљени Богуновић лишио исте живота нити да је предузео радњу пуцања у чланове породице [REDACTED] или макар једног члана породице [REDACTED] и сматрам да ће суд доследном и упорном применом начела *indubio proreo* такође заузети такав став. Уколико се прихвати теза да је окривљени Богуновић заједно са окривљеним Грујичићем гурнуо лешеве убијених [REDACTED] у јаму, сматрам да сам чин гурања лешева у јаму као радња извршења дела ван једног етичког дискуса, мислим да се не може поистоветити са претходно постигнутим договором, нити са узроком последице кривичног дела, нити постоји узрочна веза између радње Богуновића и последица у виду наступеле насилне смрти. Посебно указујем на чињеницу да је саизвршилаштво схваћено као радња више лица које изазивају последицу могуће само до оног тренутка када наступи забрањена последица. У том смислу осврнуо бих се и на јучерашњи исказ окривљеног Милана Богуновића који уводи једну новину у чињенично стање. А то је да је Милан Богуновић имао сазнање да ће чланови породице Ракић бити лишени живота. Једноставно та чињеница након јучерашњег исказа не може побећи, па бих ја хтео и о тој чињеници нешто да кажем. Наведена чињеница сматрам да указује да је код Милана Богуновића постојало сазнање о томе да ће [REDACTED] бити лишени живота.

Међутим, да ли се сазнање о кривичном делу може да представља и основ одговорности. Ја мислим да не може, јер чињенице које су утврђене током поступка указују да без обзира на сазнање Милана Богуновића које је постојало он није предузео радњу дела што значи да не постоји ни узрочно последична веза између радње дела, пре свега мислим на физичку радњу дела и ликвидације, а с друге стране само сазнање третирам као један психички процес који као такав нема везе са физичким предузимањем радње дела осим уколико није у функцији физичког предузимања радње дела, а мислим да то у овом поступку није доказано, односно доказано је да окривљени Богуновић није предузео ни једну радњу кривичног дела уколико је кривично дело само биће кривичног дела паушално сведемо на чин лишавања живота. Даље сазнање које се односи у вези са односом надређени-подређени тиме ћу се позабавити нешто касније. Имајући у виду значи све наведене чињенице сматрам да, још једном то понављам да само сазнање о извршеном кривичном делу не може да представља основ за конструкцију кривичног дела, односно основ за успостављање кривице онако како га схвата наш Кривични закон. Још једна ствар коју сматрам да је од пресудне важности са аспекта примене материјалног права јесте питање да ли су Ракићи били цивили у смислу одредби Женевске конвенције и Допунског протокола. Код дела које се свим оптуженима ставља на терет објекат заштите јесте цивилно становништво које се сматра целокупно неборачко становништво на окупираној територији или у зони ратних операција. У том смислу ја упућујем на исказ Димић Петра од 22.11.2006. године у коме је указао да је од Вуњак Милана сазнао да је [REDACTED] ухапшен у месту Љубову у путничком возилу, да је Милован Ракић ухапшен на караули у месту Широка Кула док је био на положају као и исказ Петра Димића од 04.11.2010. године да је Милован био у [REDACTED] теријалној одбрани под оружјем. Такође указујем на исказ Милана Мирића од 23. новембра 2006. године „Мане Ракић је био борац код мене евидентиран“ и исказ од 05. новембра 2010. године који каже да га је позвао командант Дане Ловрић и морао је ићи. На основу свега тога сматрам да је [REDACTED] био припадник оружане формације који је имао свој ланац командовања, који је задужио оружје те као такав не подлеже наведеним одредбама материјалног права. Указао бих и на исказ Ђорђа Момчиловића који је у свом исказу на претресу од 05. новембра 2010. године указао да је срео [REDACTED] да иду са оружјем на разговор у станицу полиције где је био и [REDACTED] 04. новембра 2010. године исти сведок наводи да су [REDACTED] дошли са оружјем један пут, један пут без оружја на састанак са Чедом и на крају сам Момчиловић потврђује и цитирам „могло би се рећи да су били припадници територијалне одбране“. Имајући у виду такве исказе сведока сматрам да је неспорно утврђено да барем три од пет

чланова породице [REDACTED] нису били цивили већ су били укључени у систем одбране локалних оружаних снага што закључак и који се намеће оптужницом о примени норми Међународног хуманитарног права чине апсолутно неоснованим. Подједнако је наравно важна и чињеница да ли је [REDACTED] била цивил, те да ли као таква може доћи, може се сматрати објективном заштитом у смислу наведених норми материјалног права. Ја мислим да је потпуно неспорно овде утврђено да је [REDACTED] била предмет вишеструких провера усред сумњи да је сарађивала са непријатељском страном у оружаном сукобу. У том смислу указујем на исказе Милана Мирића, Чедe Будисављевића, Радомира Наранџића који потврђују да је пронађена радио станица која је стајала у станици полиције у Теслин Граду. Након оваквих чињеница указујем на одредбе члана 5 Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата који одредбу конвенцију искључиво не само у односу на она лица која се воде на некој делатности штетној по безбедност државе, без обзира на чињеницу да ли је та делатност доказана, већ и да постоји макар и сама сумња да се једно лице овде једног таквој делатности. Мислим да овакве чињенице и одредбе Женевске конвенције и [REDACTED] искључују из редова цивила, ако могу тако мало паушално да кажем. Још једна ствар коју би хтео да кажем и стиме ћу завршити јесте да ли је постојала, да ли је реч о договору или је реч о наређењу. Наведено значај са аспекта саизвршилаштва. Сматрам да у конкретном случају не само да није доказано постојање договора, јер договор сматрам да мора да подразумева један шири корелат права, обавеза, подељене улоге, конкретне радње, свесно постигнутом договору, свесно последици која се остварује једним таквим договором. Међутим сматрам да је од посебног значаја утврђивање односа између самог Чедe Будисављевића с једне стране и Милана Богуновића па и осталих оптужених са друге стране. Имајући у виду наведене чињенице ту пре свега мислим на значајне функције које је Чедa Будисављевић заузимао у систему одбране, ми смо утврђеним чињеницама може се рећи да је реч о особи која је организатор одбране Крајине, командант полиције, командант специјалне полиције, припадник безбедоносних служби који по свом сопственом признању указује да постоји паралелни ланац командовања преко кога је он непосредно примао наређења од стране виших војних или безбедоносних структура. Указујем на чињеницу да је реч о особи који је учесник политичких процеса који су се дешавали у то време на том подручју, о томе врло сликовито сведочи Марко Драгићевић који каже да га је он спасавао у једном тренутку када је било речи око смене начелника Станице јавне безбедности и тако даље. Посебно указујем на чињеницу да је можда најбољи приказ Чедe Будисављевића и личности Чедe Будисављевића јесте да је сам Марко

Драгичевић који каже да они њега нису ни смели да ухапсе тамо на лицу места чим су чули за тај догађај, него су морали да измисле састанак у Книну па кад је он дошао у Книн тад су га разоружали и њега и Радомира Наранцића и тек тад су их ухапсили. Уколико се томе додају колико јучерашњи исказ Богдана Грујичића који каже на постављено питање председника већа „зашто сте приступили онда томе гурању лешева у јаму“ он одговара „командир се на мене раздрао“ или сам Грујичић каже да је Наранцић плакао када је давао изјаву те да га начелник није ни смео примити наоружаног приликом првог пријема ради саслушања. Значи уколико се томе дода исказ Радомира Наранцића ако се не варам да је он у обраћању Марку Драгичевићу са првим извештајем о томе шта се десио сам Радомир Наранцић каже „ако Чеда за ово сазна ја сам готов“. Уколико имамо у виду такве карактеристике које стоје на страни Чеде Будисављевића плус накнадна лична својства, значи да је реч о особи која је члан „Менсе“, који говори три светска језика, да је вештачењем утврђено да је реч о особи натпросечне интелигенције, ја сматрам да је апсолутно искључена било каква могућност да овде постоји равноправни договор пријатеља из тог локалног места који дружећи се пре рата и у току тих ратних дешавања значи праве планове око ликвидације чланова породице [REDACTED]. У том смислу сматрам да било какве тезе о постојању договора не само да нису доказане него су имајући у виду и утврђене чињенице али и лична својства свих овде оптужених, сматрам да је апсолутно искључена. Имајући у виду наведене те чињенице као и све оно што сам рекао у завршној речи сматрам да није доказано да је оптужени Милан Богуновић извршио кривично дело које му се ставља на терет те предлагем да суд доследно поштујући начело „in dubio pro reo“ које данас представља не само основно начело кривично процесног права код нас, већ и Устава Србије која га тако прописује донесе ослобађајућу пресуду у односу на Милана Богуновића, у том предлогу садржан је и предлог који се односи и на притвор наравно. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Није доказано да је оптужени Богуновић Милан извршио кривично дело које му је стављено на терет, није доказано да је лишио живота чланове породице [REDACTED]. Само сазнање да ће бити лишени живота чланови породице [REDACTED] представља психички процес који нема везе са физичким предузимањем радњи кривичног дела. Предлаже да због недостатка доказа, се примени начело „in dubio pro reo“ и Богуновић ослободи од кривичне одговорности, а у даљем току све како је евидентирано аудио техником овога суда. Предлаже да се у односу на оптуженог Богуновића притвор укине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Бранилац оптуженог Грујичић Богдана, адвокат Елек Милан у завршној речи изјави:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Адв. МИЛАН ЕЛЕК: Поштовано веће и колега тужиоче, у оквиру односно у овом поновљеном поступку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико Ви процењујете?

Адв. МИЛАН ЕЛЕК: Пет до седам минута. Имам два предлога, након окончаног овог поновљеног поступка, имам два предлога, да се овде оптужени Грујичић Бодан ослободи од сваке одговорности, то је један предлог и други предлог је везано за опстајање притвора, односно да се притвор укине. Када ово предлажем, полазим од следећег, у оквиру овог поновљеног поступка, могу рећи да је он у правом смислу речи и обима и тога самог појма, понављање био искључиво и само понављање. Поставићу једно најлогичније питање – у оквиру овога поступка, нисмо извели ама баш ниједан нови доказ. Доказе које смо извели у току претходног поступка окончаног пресудом која је укинута по жалбама бранилаца и Тужилаштва, смо доказе обновили читањем списка. Предложене доказе за понављање, предложене доказне предлоге за понављање појединих предлога, непосредним саслушањима сведока или других, ово веће је одбило. Дакле, сав овај поступак се свео на понављање, јер из таквог понављања, нисмо могли утврдити ниједну нову чињеницу, а за свако ваљено пресуђење морају да постоје утврђене чињенице. Стоји једна невоља или временска коинциденција, што се овог понављања поступка потрефило, подударило са применом новог процесног Закона, па смо се, могу слободно рећи, изгледа више бавили тиме, да удовољимо новој процесној форми, него нечему што јесте суштина сваког судовања, утврђења чињеница, материјалне истине и ваљане примене материјалног права. Тако смо између осталог, морам да илуструјем нечим што се јуче дешавало, где према новом процесном Закону, има право суокривљени да дође да поставља питања окривљеном који је уиправо дао исказ. Па председник већа упозорава на такво право прворедно окривљеног, прворедно окривљеног Будисављевића који каже, немам питања, немам шта да питам. Судија и даље инсистира да га пита, јер је супротно што овај казује супротно његовој материјалној одбрани која се креће у току овог поступка, од негирања свега, па до признавања свега, па признавања и туђе чак кривице. Он каже, немам шта да питам, судија инсистира да пита,

уместо да каже, резигнирано или малодушно је изјавио да нема шта да пита, његово је право да га не пита. Суд у том моменту, могу да приметим, губи из вида могућност, процесну могућност, уколико жели на тај начин неку различитост у казивању окривљених да отклони, да одреди радњу суочења, што суд не чини, ја не знам по којем то закону би имало овај да мора да постави питање, чак и када он одустане да пита, да ли из малодушности, резигнираности јер му је доста свега више, али онда је то требало само констатовати, дакле да се не држимо строго тога да он мора имати шта да пита.

Дакле, категоричан сам да у овом поступку ништа ново није утврђено. У односу на претходно пресуђење где смо имали пресуду какву смо имали, су жалбе изјављене, где свакој, па и мојој је Апелациони суд дао за право у делу где је узео па ту пресуду укинуо. Шта смо урадили у односу на такво пресуђење у овом поступку? Ништа. Ја стога сматрам да овде стоји следеће чињенично стање – да из изведених доказа није утврђено да било шта у поступању и радњама које је предузео, да ли свесно, да ли с договором, да ли без договора, да ли по наредби, да ли по другарству, било шта да је урадио овде Грујичић, не чини радњом извршења кривичног дела, које му је стављено на терет. Стога предлагем да буде ослобођен. Када ово говорим, шта би у овом поступку било од онога што би био доказ, овај, меродаван за постојање његове кривице и одговорности? Искључиво Будисављевићева одбрана која је таква каква јесте. Ја једноставно не желим да отежам његов положај, али његово право је и да призна, али зато суд не може његово признање у односу на остале окривљене, да прихвати као такво. Мора имати у виду све оно, да се ја не понављам овде, све оно што је рекао и колега Дозет, да не подсећам веће и остало. Он између осталог каже, могао сам ја, каже и формирати преки војни суд, то је једна од изјава. Јуче је на питање, односно на примедбу овог Богуновића се плашио из разлога што је у браку са Хрватицом, он долази па му објашњава, па и ја сам са Хрватицом па то не значи, па друго си ти, ти си у свом браку, ја сам у свом. Дакле, његово понашање и у току самог суђења, да не говорим како је тамо могло да изгледа, ја могу само да претпоставим. Могао бих чак да будем слободан, без да отежам његов положај, али хоћу са разлога да он не би његово поступање, под условом да се не би одразило на онога на кога не може, хоћу да кажем да ја закључујем да је имао право „*iu sua e knecis*“.

Ја стога предлагем да се ослободи од оптужбе Грујичић Богдан. У односу на притвор, сада опет се враћам на ову невољу овог новог процесног Закона. притвор је ту продужаван више пута, ја се жалио, указивао да не може да стоји. Па чак једном Апелациони суд је усвојио, али је вратио да првостепени суд, веће првостепеног суда одлучи о

продужењу притвора. Е сада најновије, по најновијој одредби овога најновијег Закона каже, са разлога што би уколико буду окривљени на слободи, могло да утичу на сведоке, оштећене и остала лица која би имала учешће у поступку. Е сада баш нема ниједно лице које ће учествовати у поступку и да се због тога не би одазвало позиву овог суда, јер одбијени су сви доказни предлози који су изведени, изведени су, дакле више не стоји ни тај разлог за опстајање притвора. Ја намерно нећу да говорим о ономе што сам истицао у жалби, олакшавајућим и отежавајућим околностима и остало, јер уопште и не очекујем да би то могло да тангира мог окривљеног. Али, између осталог, тамо је било писано зато што су цивили, ако нису цивили, онда нема бића дела, нема квалификторног елемента, то не може бити отежавајућа околност. Даље, онда који би још разлози били? Узнемирење јавности, оно постоји како постоји, пола бивше Југославије по којекаквим затворима у току суђења и остало, дакле то није ништа ново. Стога предлажем да се ослободи од оптужбе и да се укине притвор.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Бранилац адвокат Елек Милан изјави да у овом поступку није изведен ниједан нови доказ, сав поступак се свео на понављање поступка који се полударио са новим процесним Законом, те се суд више бавио процесним Законом, осим утврђивања чињеничног и материјалног права. Предлаже да се оптужени Грујичић Богдан ослободи од сваке кривичне одговорности и да се према Грујичићу притвор укине, а све остало како је евидентирано аудио техником овога суда.

Оптужени Чедо Будисављевић у завршној речи изјави:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Извслите.

Опт. ЧЕДО БУДИСАВЉЕВИЋ: Поштовано судско веће, поштована госпођо председавајућа, господине тужиоче, господо адвокати, само бих желео да ми понови ако је могуће господин Елек ово задње ту реч што је рекао, ја нисам, ја стварно пажљиво пратим комплетно све суђење и све, али нисам чуо ову задњу реч па не знам шта је. Шта сам?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисам ни ја чула, рените.

Адв. МИЛАН ЕЛЕК: Не може он мени да поставља питања сада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ја Вас питам.

Адв. МИЛАН ЕЛЕК: Он каже да није разумео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево ја Вас питам.

Опт. ЧЕДО БУДИСАВЉЕВИЋ: Ја кажем да нисам разумео која је реч.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ништа страшно, можда и због евидентирања у записнику. Мислим, не видим шта је проблем да поновите шта сте рекли, нисмо чули.

Опт. ЧЕДО БУДИСАВЉЕВИЋ: Ако можете, ако Вам није проблем.

Адв. МИЛАН ЕЛЕК: Дакле да је био ауторитет у односу на њих, да је могао да ради шта је фактички он хтео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Други неки термин сте Ви употребили.

Адв. МИЛАН ЕЛЕК: Да је имао „iu suite e knecis“ - право и живота и смрти.

Опт. ЧЕДО БУДИСАВЉЕВИЋ: А то, добро, добро, захваљујем, нисам стварно разумео шта сте рекли, нисам Вас разумео.

Даље шта желим да истакнем? Потпуно су у праву господа адвокати и Ђорђе Дозет и Ђорђевић Горан, када кажу да нисмо ми имали мотива, никаквог личног за ликвидацију породице [REDACTED]. То је стварно тако, значи никаквог личног мотива, никаквог разлога нисмо имали и потпуно је у праву господин Дозет када каже да је Малиновић био у пријатељским односима са породицом, наравно, тако су и моји родитељи исто били. Нити сам ја нити један једини разлог имао за ликвидацију, лични разлог породице [REDACTED]. Исто то потврђује Момчиловић Ђорђе који исто говори да су чак моји родитељи ишли брали тамо нешто, шта су радили, били у добрим односима. Значи један једини разлог је био њихова сарадња са непријатељем. Ја само истичем да није требало да буде ниједан други. Следеће, ми нисмо ликвидирали невинне људе, ја Вас молим само то да узмете у обзир, ми нисмо ушли у кућу где су људи ручали, узели пушке, пиштоље или небитно које оружје и побили људе. Ти су људи били ухапшени, ти су људи били ухапшени са разлогом, ти су људи саслушавани са разлогом, тим људима је нађено то што је нађено све. Са тим свим када су упознате, ја сам говорио структуре те које су требале, наређење је дошло тако како је дошло. Сада са ове дистанце, да Ви мене питате, да ли је то наређење било тада, односно сада са ове дистанце, толико година правилно, ја не могу да кажем да јесте или да није, ја ако војно ме питате као официра бившега, као тог војника, као припадника тих служби, ја кажем једину ствар, ја сам наређење извршио, поновљено наређење, ја нисам наређење, игнорисао сам га први пут, ја сам други пут извршио. Истичем да сам наређење проследио мојим људима и да сам заједно у договору са њима то направио.

Следећа ствар ја када сам прву пресуду чуо, првостепену 12 година и мени и овим осталим људима да вам будем искрен нисам очекивао толико, рећи ћу вам зашто, са том пресудом и са том нашом осудом и са тим епитетом ратног злочинца по мени како ја осећам ја сам сврстан заједно са овим људима у исту раван као и Шандор Кепир, као и Андрија Артуковић,

као и једностврно од 1945. до 1946. када је вођен нирнбершки процес против нацистичких вођа, па нисмо ми стрелјали милионе људи, нисмо ми никог невиног убили, апсолутно никога, значи са доказима, са материјалним доказима је то направљено.

Следећа ствар, да ли су били цивили или нису, ево чули сте излагање господина Ђорђевића Горана шта је напоменуо ја сам то читаво време говорио да они нису били цивили, они су били војно задужени са војним наоружањем, са војним пушкама, са војним распоредом. Ја сам вам говорио да ту тврдњу за то што ја сада говорим потврђује и командант Територијалне одбране Мићка Мирић, да то потврђују и други сведоци. Исто то што каже пети члан Женевске конвенције који ли је већ небитно, у вези и [REDACTED] због шпијунаже и то, и то је дискутабилно, али вам тврдим значи да ово троје мушких особа породице [REDACTED], значи [REDACTED] и [REDACTED] нису били цивили, сад да ли би због тога оптужница требала да падне, не или да се преквалификује, ја то остављам на вашој савести.

Следећа ствар у вези да ли су били или нису цивили, господин тужилац, са уважавањем господина тужиоца никакве замерке немам на Ваш рад, али морам да вам скренем пажњу да ви Вашу тезу тужбе да су они били цивили, постављате једноставно на изјавама сведока [REDACTED], [REDACTED], односно заступнице њене ћерке ако се сећам добро, [REDACTED] рођене сестре [REDACTED] и зета [REDACTED] и блиског рођака тетка [REDACTED] му је била покојна [REDACTED], шта би они друго могли да кажу него да су били цивили, да ли би они контра требали нешто да кажу против своје фамилије, да ли би ви сутра да доведемо или данас моју мајку или било коју мајку или неку родбину од нас овде чули нешто друго осим тога да смо ми златни и добри, ко што у крајњој линији и јесмо. Да ли је и колики степен друштвене одговорности, односно опасности од нас кажите ми ви који је то степен друштвене опасности од нас четворице овде. Након завшетка рата 1995. године до дана хапшења 28. децембра 2009. године и одвођења у Сомбор, нико од нас се није бавио криминалом овде присутних, нико, нити ја нити ови људи овде, не, ми смо урадили то што смо урадили, сналазили се радећи приватно нешто, мучили се, мале те кућице имали, не имали. Друга ствар једина примања ко је имао редовна то је имао Малиновић Мирко, а имао је знате зашто и сами видите остао је без обе ноге, он је за ову земљу дао своје обе ноге, није се он борио за ништа друго него за Србију, та Србија му је дала пушку и та Србија му је дала и тај исти метак, као и мени, као исто што ме је обучила и све то направила од мене. Да ли смо ми психички донекле не поремећени него једноставно нисмо више као што смо били, наравно да јесмо, никоме од нас не треба ниједан вештак да нам установи „вијетнамски“, односно по

новом „вуковарски синдром“ или ПТСП, пострауматски стресни поремећај, никоме не треба, сви га имамо и ја га имам, ја сам пет и по година провео у рату, мора Мирко да га има провео је пар месеци, али је настрадао и прошао тако како је прошао, мора да га има, морају да га имају и ова двојица иза мене, како да га немају, америчка истраживања говоре непрекидно три године проведене на фронту човек више није исти и једино што је у овом случају моја очуваност памћења је још увек иста, значи ја могу да вам репродукујем све, не могу када се картам таблић да запамтим неку карту која је, али ово могу, зашто, зато што је то мој живот, о томе се сада одлучује у мом животу. Значи желим да вам истакнем да ови људи ја сам несрећан што се то десило, наравно нисам ја срећан због тога, не могу ја да кажем да сам срећан и крив сам због тога што се то десило у једном моменту сам крив, у једним околностима, али које околности су довеле до тога да те индивидуације тих несртних људи, то су људи који су живели тамо са нама и баш због тога што су живели тамо са нама тамо и што су радили то нажалост што су радили, нажалост тако су и прошли јер мени није проблем да очекујем непријатеља фронтално никакав, ни овим људима овде и они су се борили, то су борци били исто, нису били можда отприлике као ја јер сам другачије био и другачије и обучен и небитно, али су били, учествовали су и свака им част зато нико им зато не спорим, али онај непријатељ који иза леђа вреба, који нам иза леђа нож забада, тај је већи непријатељ, а ја вам овде одговорно кажем и спреман сам не само полиграф, него ако постоји било која врста данашње технике доступна да ја, да ме ви подвргнете неком испитивању, ако ово нисте што вам ја говорим, ја сам спреман да ме ви осудите комплетно судско веће, да ме осудите на максималну казну, ја се никада жалити нећу. Ја вам кажем ово што вам говорим да је све истина, значи ти људи су настрадали због непријатељског деловања, због несретне те радио станице која је нађена, можда да није нађена да није однешена у Книн, можда би им судбина била другачија, кажем можда би Орловић пристао да се доведу у Книн, можда нека размена и нешто, чули сте јуче излагање Груичић Богдана где он говори да је био у притвору у Книну, где се нашао са два брата која сам ја заробио, значи ја сам заробио два непријатељска војника између осталих и довео их у Книн на размену, тако је било наређење, тако се радило и ја сам очекивао да ћу те несретне ~~људи~~ или да пустим или шта да радим са њима, јер је био огорчен убићемо их, баћићемо им бомбе или да их водим у Книн. Али ја нисам могао једноставно да игноришем наређење које сам једном малтене тако испада прекршио, од Душана Орловића. Душан Орловић је био тада бог и батина у Крајини и ја нисам могао да му протусловим, могао сам, када сам дошао следећи пут у Книн он ме је што кажу деца испрашио „јеси ти нормалан“ и даље тако, ја шта сам ја могао да

радим. Ја Вам кажем то нису биле нормалне околности, био је рат, сам Драган, пардон Драгичевић Марко који је био у оно време начелник јавне безбедности, Станице јавне безбедности Грачац је на моје питање шта се дешава људима у рату, у рату понављам када буду проглашени шпијунима, када им је све доказано, шта је одговорио, одговорио је цитирам „само смрт“ на што сте Ви госпођо председавајућа реаговали, па сте дословце изјавили отприлике „а ви господине сведоче сте требали да провидите закон, како то смрт“, па каже „која би била казна осим смрти“, ја се тога сећам и дан данас и ја вам кажем ја овај процес сам пратио потпуно значи и укључен сам у све, све. И то господине адвокате Елек што нисам реаговао јуче када је Ваш брањеник Груичић говорио то што је говорио, тачно резигниран сам са свим тим, наравно да сам резигниран, доживео сам то у 47-мој години сад да робујам, а за Србију сам се борио, понављам нисмо ми „Овчара“, нисмо ми „Сјеверин“, нисмо ми невинне људе убили. Ако неко мисли овде да је то тако, то је друга ствар. Ја вам говорим ти људи нису били невини, сведоци говоре да нити један лични мотив, нити један лични разлог, нити је нити ови људи нисмо имали против тих људи, напротив то су били људи добро каже господин Дозет, ми смо се сви тамо знали, знали смо ко шта једе у шерпи, што би рекли код нас у Лици у „падели“. Сви смо знали и баш зато што смо знали, зато су тако и прошли, нема тежега ударца, нема теже повреде у рату од издајства и од непријатељства с леђа. Не знам господине Елек да ли Ви делите моје мишљење.

АДВ. МИЛАН ЕЛЕК: Не.

ОПТ. ЧЕДО БУДИСАВЉЕВИЋ: То је Ваше право. Ја не знам стварно да ли би требало још нешто, и потребно било да додам, углавном од мене имате моје кајање у вези тога ја јесам крив у вези тог случаја, али нисам крив и нисам допринео ја околностима страдања породице [REDACTED] а да сам крив за њихову смрт јесам, наравно да сам крив јер може да се каже да је и целат државни крив ако неком одузме живот, да је све и један војник из стрељачког строја ако је пуцао, ако је пуцао у некога, а пуца наравно и његов пуцањ проузроковао смрт, да је крив, може и тако да се подведе, ако је то кривица онда сам и ја крив. Ако је крив господин мајор Емир Шишић што је убио, стрељао, односно ракетом оборио италијански хеликоптер, онда сам и ја крив, он је извршио наређење. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли се придружујете завршној речи Вашег браниоца?

ОПТ. ЧЕДО БУДИСАВЉЕВИЋ: Апсолутно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала Вам.

Оптужени Чедо Будисављевић у завршној речи изјави да чланови породице [REDACTED] нису лишени живота без разлога. Лишени су живота због непријатељског деловања, због тога што је код њих пронађена радио станица. Истиче да је поновљено наређење Душана Орловића извршио, наређење је даље проследио, никога невиног нису убили, чланови породице [REDACTED] нису били цивили, били су задужени униформом, војним наоружањем. Истиче да је крив због свега овога што се десило, али нарочито треба имати у виду околности које су допринеле извођењу овог кривичног дела. Изражава кајање због свега што је учинио

Опт. Малиновић Мирко

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите да ли Ви желите нешто да кажете у завршној речи?

ОПТ. МИРКО МАЛИНОВИЋ: У потпуности се слажем са адвокатом Дозетом, немам ништа ново да додам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Хвала.

Опт. Малиновић Мирко у свему се придружује завршној речи свога браниоца и нема ништа ново да дода.

Оптужени Богуновић Милан

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА Изволите. У завршној речи изјави.

ОПТ. МИЛАН БОГУНОВИЋ: Ја се такође у потпуности слажем са одбраном мог адвоката. У потпуности се слажем са одбраном мога адвоката и жао ми је због тог немилостивог догађаја који је оставио трајне последице на мене и који ће вероватно још више оставити те трајне последице, али у крајњој линији у потпуности се слажем са одбраном мога адвоката.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли имате још нешто?

ОПТ. МИЛАН БОГУНОВИЋ: Ништа више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ништа више, добро.

Опт. Милан Богуновић изјави да се придружује завршној речи свога браниоца. Нема ништа ново да дода.

Оптужени Груичић Богдан у завршној речи изјави:

ОПТ. БОГДАН ГРУИЧИЋ: Придружује се речи мога адвоката, немам ништа ново ја да изнесем. Шта сам имао ја сам јуче све казао и остајем код ове речи. Жао ми је породице када је тако било шта.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли имате још нешто да изјавите?

ОПТ. БОГДАН ГРУИЧИЋ: Немам ништа ново да кажем, завршио сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Хвала. Можете сести.

Опт. Груичић изјави да се у свему придружује завршној речи свога браниоца. Жао му је настрадале породице и нема ништа друго да изјави.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли још неко нешто жели да изјави везано за притвор Ви сте, заменик тужиоца се изјаснио. Нема нико ништа више?

Како нико ништа не жели да изјави председник већа објављује да је главни претрес завршен.

Пресуда ће бити објављена:

дана 16. марта 2012. године у 14.00 часова у судници број 4.

Довршено у 16.00 часова.

Записничар

Председник већа-судија